सहकार आयुक्त व निबंधक सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे कार्यालय नविन मध्यवर्ती इमारत, दुसरा मजला, पुणे - ४११००१

दूरध्वनी क्र.: (०२०) २६१२२८४६/४७

Email - commcoop2011@gmail.com

जा.क्र.४- सआ/कायदा व वैधा कार्यवाही/कायदा सुधा/ १२०१९

दि. 28/08/२०१९

प्रति. कार्यासन अधिकारी माहिती तंत्रज्ञान कार्यासन मुख्यालय, पुणे

> विषय - महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम १९६० मधील कलम २ (१७), ८१, ९२, ११० (अ), १५२, १५४. १६१ व १६५(२) मध्ये सुधारणा करणेबाबत

संदर्भ - शासनाकडील पत्र क्रमांकः ससंअ ०७१८/प्र.क्र. ८१/१३-स, दि. ३०/०३/२०१९

उपरोक्त विषयांचे अवलोकन व्हावे.

शासनाकडून महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम १९६० मधील कलम २ (१७), ८१, ९२, ११० (अ), १५२, १५४. १६१ व १६५ (२) मध्ये सुधारणा करण्यात आली आहे. सदर सुधारणा करण्याबाबतचा अध्यादेश दि. ०९/०३/२०१९ रोजीच्या राजपत्रात प्रसिध्द करण्यात आला आहे. उपरोक्त नमूद दि. ०९/०३/२०१९ रोजीच्या राजपत्राची प्रत सोबत जोडून देण्यात येत आहे. तरी सदर राजपत्र sahakarayukta.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर प्रसिध्द (upload) करण्यात यावेत.

arrayHis mild t. Ho clubold should should whood whole of mild whood

महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग आठ

वर्ष ५, अंक ११(३)]

शनिवार, मार्च ९, २०१९/फाल्गुन १८, शके १९४०

पृष्ठे ५, किंमत : रुपये २७.००

असाधारण क्रमांक २२

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम आणि विधि व न्याय विभागाकडून आलेली विधेयके (इंग्रजी अनुवाद).

In pursuance of clause (3) of article 348 of the Constitution of India, the following translation in English of the Maharashtra Co-operative Societies (Second Amendment) Ordinance, 2019 (Mah. Ord. X of 2019), is hereby published under the authority of the Governor.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

RAJENDRA G. BHAGWAT, Secretary (Legislation) to Government, Law and Judiciary Department.

[Translation in English of the Maharashtra Co-operative Societies (Second Amendment) Ordinance, 2019 (Mah. Ord. X of 2019), published under the authority of the Governor].

CO-OPERATION, MARKETING AND TEXTILES DEPARTMENT

Mantralaya, Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk Mumbai 400 032, dated the 9th March 2019.

MAHARASHTRA ORDINANCE No. X OF 2019.

AN ORDINANCE

further to amend the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960.

WHEREAS, both Houses of the State Legislature are not in session;

AND WHEREAS, the Governor of Maharashtra is satisfied that circumstances exist which render it necessary for him to take immediate

Mah. action further to amend the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960,

1961.

भाग आठ-२२—१

महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग आठ, मार्च ९, २०१९/फाल्गुन १८, शके १९४०

NOW, THEREFORE, in exercise of the powers conferred by clause (1) of article 213 of the Constitution of India, the Governor of Maharashtra is hereby pleased to promulgate the following Ordinance, namely:-

Short title commencement.

7

- 1. (1) This Ordinance may be called the Maharashtra Co-operative and Societies (Second Amendment) Ordinance, 2019.
 - (2) It shall come into force at once.

Amendment of section 2 of

2. In section 2 of the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960 Mah. (hereinafter referred to as "the principal Act"), in clause (17), after the words XXIV of Mah. XXIV of "liquidator under this Act" the words and figure "and includes Board of 1961. persons appointed as Liquidator under sub-section (1) of section 103 of this Act" shall be added.

Amendment of section 81 of Mah. XXIV of 1961.

- 3. In section 81 of the principal Act,—
 - (a) in sub-section (3),
 - (i) in clause (b), after the words "for further action, if any." the words "The provisions of this Act as applicable to audit of accounts of the society shall apply to such examination by the Flying Squad." shall be added at the end;
 - (ii) in clause (c), after the words "by the Registrar in such order." the words "The provisions of this Act as applicable to audit of accounts of the society shall apply to such test audit." shall be added at the end:
 - (b) in sub-section (7), after the words "Special Audit Report." the words "The provisions of this Act as applicable to the audit of accounts of the society shall apply to such special audit." shall be added at the end.

Amendment of section 92 of Mah. XXIV of 1961. Amendment of section 103 of Mah. XXIV of 1961. Amendment of section 110A of Mah. XXIV of

1961

- 4. In section 92 of the principal Act, in sub-section (1), in clause (c), after the words "nominated committee or an administrator" the words "or committee of administrators" shall be inserted.
 - 5. In section 103 of the principal Act, in sub-section (1), after the words appoint a person "the words "or the Board of persons" shall be inserted.
 - 6. In section 110A of the principal Act, in sub-section (1),—
 - (1) in clause (iii),—
 - (a) after the words "appointment of an administrator" the words "or committee of administrators" shall be inserted;
 - (b) after the words "In case of supersession, an administrator" the words "or committee of administrators" shall be inserted;
 - (c) after the words "suspension and direct the administrator" the words "or committee of administrators" shall be inserted.
- (2) in clause (iv), after the words "appointment of an administrator" the words " or committee of administrators " shall be inserted.

Amendment of section 152 of Mah. XXIV

7. In section 152 of the principal Act, in sub-section (1), in clause (a), after the words "approved by the Registrar" the words "or the Special of 1961. Registrar" shall be inserted.

8. In section 154 of the principal Act, in sub-section (2), after the words Amendment "passed by the Registrar" the words "or the Special Registrar" shall be of section 154 inserted.

9. In section 161 of the principal Act, after the words, figures and letters Amendment "section 73CB, or as an administrator" the words "or committee of of section 161 administrators" shall be inserted.

of Mah. XXIV

10. In section 165 of the principal Act, in sub-section (2), in clause Amendment (xxxix), -

of section 165 of Mah.XXIV

- (a) after the words "for the appointment of administrator" the of 1961. words "or committee of administrators" shall be inserted;
- (b) after the words "by the committee, administrator" the words "or committee of administrators" shall be inserted.

8

In pursuance to the provisions of section 103 of the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960 (Mah. XXIV of 1961), a Liquidator can be appointed for the winding up of a Society. Liquidator is expected to complete the Liquidation proceeding within a period of six years, however, this period may be extended upto ten years as prescribed in the Act.

It is observed that, for completing the work of Liquidation proceedings adequate number of employees of officers are not available and the concerned Liquidator, appointed for the said purpose, has to perform the duties of Liquidator in addition to his regular duties. Therefore, he may not be able to devote sufficient time for the work of Liquidation, as a result, Liquidation may not be completed within the time as prescribed in the provisions of the Act. If a Board of persons is appointed as Liquidator then, other members in the Board would devote time, so that the work of Liquidation can be undertaken speedily.

Likewise, there is a provision to appoint an administrator as per section 110A of the said Act. However, as the administrators undertakes the work under said section 110A, in addition to his regular duties, he may not be able to give adequate time for the work and, therefore, it is to necessary appoint a Committee of Administrators. For these purposes, it is expedient to amend section 2(17), 92, 110A, 161 and 165 of the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960, suitably.

- 2. With regard to the reports submitted by the Flying Squad under the Test Audit or under Special Audit, presently such reports are not considered for filling of F.I.R. as contemplated under section 81. If such provision is made, all the reports under section 81 of the said Act, shall be treated as sufficient evidence, making it possible to initiate criminal or civil proceedings in this regard, and, therefore, it is considered expedient to amend said section 81, suitably.
- 3. Clause (a) of sub-section (1) of section 152 of the Act provides for an appeal to the State Government in respect of the orders or decisions, under sections specified therein, if such order or decision is made by the Registrar, Additional Registrar or the Joint Registrar on whom the powers of Registrar are conferred. The said clause does not explicitly provide for appeal to the State Government in respect of the order or decision, made by the special Registrar under those sections.

Similarly, section 154 of the Act provides for the revisionary powers of the State Government in respect of the orders or decisions made by any sub-ordinate Officers. However, there is no explicit provision for revision to the State Government in respect of the orders or decisions made by the special Registrar. With a view to make explicit provisions. It is considered expedient to amend clause (a) of sub-section (1) of section 152 and sub-section (2) of section 154 of the said Act, suitably.

महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग आठ, मार्च ९, २०१९/फाल्गुन १८, शके १९४०

4. As both Houses of the State Legislature are not in session and the Governor of Maharashtra is satisfied that circumstances exist which render it necessary for him to take immediate action further to amend the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960 (Mah. XXIV of 1961), for the purposes aforesaid, this Ordinance is promulgated.

Mumbai, dated the 9th March 2019.

CH VIDYASAGAR RAO, Governor of Maharashtra.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

DINESH KUMAR JAIN, Chief Secretary to Government.

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार

वर्ष ५, अंक ७(३)

शनिवार, मार्च ९, २०१९/फाल्गुन १८, शके १९४०

[पृष्ठे ४, किंमत : रुपये २३.००

असाधारण क्रमांक १२

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम.

अनुक्रमणिका

सन २०१९ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक १०.— महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० यात आणखी सुधारणा पृष्ठे करण्याकरिता अध्यादेश.

सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरू चौक, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक ९ मार्च २०१९.

MAHARASHTRA ORDINANCE No. X OF 2019.

AN ORDINANCE

FURTHER TO AMEND THE MAHARASHTRA CO-OPERATIVE SOCIETIES ACT, 1960.

सन २०१९ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक १०.

महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० यात आणखी सुधारणा करण्याकरिता अध्यादेश.

ज्याअर्थी, राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नाही ;

१९६१ चा ज्याअर्थी, यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनांकरिता, महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० यात आणखी महा. २४. सुधारणा करण्यासाठी महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी तात्काळ कार्यवाही करणे जीमुळे आवश्यक व्हावे अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्याबद्दल त्यांची खात्री पटली आहे ;

त्याअर्थी, आता, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २१३ च्या खंड (१) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्राचे राज्यपाल, याद्वारे, पुढील अध्यादेश प्रख्यापित करीत आहेत :—

संक्षिप्त नाव व प्रारंभ

- १. (१) या अध्यादेशास, महाराष्ट्र सहकारी संस्था (दुसरी सुधारणा) अध्यादेश, २०१९, असे म्हणावे.
- (२) तो, तात्काळ अंमलात येईल.

सन १९६१ चा २. महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० (यात यापुढे ज्याचा निर्देश "मुख्य अधिनियम" असा १९६१ चा महाराष्ट्र करण्यात आला आहे), याच्या कलम २ च्या खंड (१७) मध्ये, "नियुक्त केलेली व्यक्ती, असा आहे," या महा. २४. अधिनियम क्रमांक मजकुरानंतर, " आणि त्यात या अधिनियमाच्या कलम १०३ च्या पोट-कलम (१) अन्वये परिसमापक म्हणून २ ची सुधारणा. नियुक्त केलेल्या परिसमापकांच्या मंडळाचा समावेश होतो;" हा मजकूर जादा दाखल करण्यात येईल.

सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याच्या कलम ८१ ची सुधारणा.

- मुख्य अधिनियमाच्या कलम ८१ मध्ये,—
 - (क) पोट-कलम (३) मध्ये,—
 - (एक) खंड (ब) मध्ये, " असे मानण्यात येईल. " या मजकुरानंतर, " संस्थेच्या लेखापरीक्षेला लागू असणाऱ्या या अधिनियमाच्या तरतुदी, भरारी पथकाद्वारे अशी तपासणी करण्यास लागू असतील. " हा मजकूर जादा दाखल करण्यात येईल ;
 - (दोन) खंड (क) मध्ये, "तपासणीचा समावेश असेल." या मजकुरानंतर, "संस्थेच्या लेखापरीक्षेला लागू असणाऱ्या या अधिनियमाच्या तरतुदी, अशा चाचणी लेखापरीक्षेस लागू असतील ; " हा मजकूर जादा दाखल करण्यात येईल ;
 - (ख) पोट-कलम (७) मध्ये, " सादर करण्यात येईल. " या मजकुरानंतर, " आणि संस्थेच्या लेखापरीक्षेला लागू असणाऱ्या या अधिनियमाच्या तरतुदी, अशा विशेष लेखापरीक्षेला लागू असतील. " हा मजकूर जादा दाखल करण्यात येईल.

सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याच्या कलम ९२ ची सुधारणा.

१९६१ चा ४. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ९२ मधील, पोट-कलम (१) च्या खंड (क) मध्ये, " नामनिर्देशित समिती महाराष्ट्र किंवा प्रशासक " या मजकुरानंतर, " किंवा प्रशासकांची समिती " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

सन १९६१ चा ५. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १०३ च्या, पोट-कलम (१) मध्ये, " एखाद्या व्यक्तीची " या मजकुरानंतर महाराष्ट्र " किंवा व्यक्तींच्या मंडळाची " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल. २४ याच्या कलम

१०३ ची सुधारणा.

सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याच्या कलम ११०अ ची सुधारणा.

G

- ६. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ११०अ मधील, पोट-कलम (१) च्या खंड (तीन) मध्ये,—
- (क) "प्रशासकाची" या मजकुरानंतर, "किंवा प्रशासकाच्या समितीची" हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;
- (ख) " अशा प्रकारे नेमलेला प्रशासक, त्याचा " या मजकुरानंतर, " किंवा प्रशासकाची समिती, आपला " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;
- (ग) "सुपूर्द करण्यासाठी प्रशासकाला" या मजकुरानंतर, "किंवा प्रशासकाच्या समितीला" हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

मुख्य अधिनियमाच्या कलम १५२ च्या पोट-कलम (१) मधील,—

सन १९६१ चा

महाराष्ट्र

(एक) खंड (अ) मध्ये, "आदेश किंवा निर्णय निबंधकाने किंवा" या मजकुरानंतर, "विशेष अधिनियम क्रमांक निबंधकाने किंवा, " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

२४ याच्या कलम १५२ ची

(दोन) खंड (चार) मध्ये, " तिच्या प्रशासकाची " या मजकुरानंतर, " किंवा प्रशासकांच्या समितीची " सुधारणा. हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

८. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १५४ च्या पोट-कलम (२) मध्ये, "या कलमान्वये निबंधकाने" या सन १९६१ चा मजकुरानंतर, " किंवा विशेष निबंधकाने " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

अधिनियम क्रमांक

२४ याच्या कलम

१५४ ची सुधारणा.

९. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १६१ मध्ये, " प्रशासक " या मजकुरानंतर, " किंवा प्रशासकाची समिती, " सन १९६१ चा हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल. महाराष्ट्र

अधिनियम क्रमांक

२४ याच्या कलम

१६१ ची सुधारणा.

१०. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १६५ च्या पोट-कलम (२) मधील, खंड (एकोणचाळीस) मध्ये,—

सन १९६१ चा महाराष्ट

(क) " प्रशासकाच्या " या मजकुरानंतर, " किंवा प्रशासकांच्या समितीच्या, " हा मजकूर समाविष्ट अधिनियम क्रमांक करण्यात येईल. २४ याच्या कलम १६५ ची

(ख) "समितीने, प्रशासकाने " या मजकुरानंतर, "किंवा प्रशासकांच्या समितीने, " हा मजकूर सुधारणा. समाविष्ट करण्यात येईल.

निवेदन.

महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० (१९६१ चा महा. २४) याच्या कलम १०२ च्या तरतुदीनुसार, परिसमापक नियुक्त केला जाऊ शकतो. परिसमापकाने परिसमापन प्रक्रिया सहा वर्षांच्या कालावधीच्या आत पूर्ण करणे अपेक्षित आहे. तथापि, अधिनियमात विहित केल्याप्रमाणे हा कालावधी दहा वर्षांपर्यंत वाढविता येईल.

असे निदर्शनांस आले आहे की, परिसमापन प्रक्रियेचे काम पूर्ण करण्यासाठी कर्मचारी किंवा अधिकारी पुरेशा प्रमाणात उपलब्ध नाहीत आणि उक्त प्रयोजनासाठी नियुक्त केलेल्या संबंधित परिसमापकास, त्याच्या नियमित कामाबरोबरच परिसमापकाची कर्तव्येही पार पाडावी लागतात. त्यामुळे त्यास परिसमापकाच्या कामासाठी पुरेसा वेळ देणे शक्य होत नाही, परिणामी, अधिनियमाच्या तरतुर्दीमध्ये विहित केलेल्या वेळेत परिसमापन पूर्ण करता येत नाही. तेव्हा परिसमापक म्हणून नियुक्त केलेल्या व्यक्तिंचे मंडळ नियुक्त केले तर, मंडळातील इतर सदस्य यासाठी वेळ देऊ शकतील, त्यामुळे परिसमापनाचे काम जलदगतीने हाती घेता

तसेच उक्त अधिनियमाच्या कलम ११०अ नुसार प्रशासकाची नियुक्ती करण्याची तरतूद आहे. तथापि, प्रशासकाला, त्याच्या नियमित कामांबरोबरच उक्त कलम ११०अ खालील काम हाती घ्यावे लागत असल्याने, त्याला या कामासाठी पुरेसा वेळ देणे शक्य होत नाही, आणि म्हणून, प्रशासकांची समिती नियुक्त करणे आवश्यक आहे. या प्रयोजनांसाठी, महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० याची कलमे २(१७), ९२, ११०अ, १६१ आणि १६५ यांमध्ये यथोचितरीत्या सुधारणा करणे इष्ट आहे.

- २. लेख्यांच्या चाचणीनुसार किंवा विशेष लेखापरीक्षेनुसार भरारी पथकाने सादर केलेल्या अहवालांच्या संबंधात, कलम ८१ अन्वये उद्देशित केल्याप्रमाणे पहिली खबर (एफ.आय.आर.) दाखल करण्यासाठी सध्यातरी असे अहवाल विचारात घेतले जात नाहीत. जर अशी तरतूद करण्यात आली तर, उक्त अधिनियमाच्या कलम ८१ खालील सर्व अहवालांस पुरेसा पुरावा समजण्यात येईल, परिणामी याबाबत फौजदारी किंवा दिवाणी कार्यवाही सुरू करणे शक्य होईल, आणि, म्हणून, उक्त कलम ८१ मध्ये योग्य ती तरतूद करणे इष्ट आहे.
- ३. उक्त अधिनियमाचे कलम १५२ चे पोट-कलम (१) चा खंड (अ) आणि कलम १५४ चे पोट-कलम (२) यांच्या तरतुदीनुसार, निबंधकाने किंवा त्याच्या दुय्यम अधिकाऱ्यांनी दिलेल्या आदेशाविरुद्ध अपील किंवा पुनरीक्षण अर्ज करण्याची तरतूद आहे. जर असे आदेश निबंधक, अतिरिक्त निबंधक किंवा सहनिबंधक यांनी दिले असतील तर अशा प्रकरणांमध्ये, राज्य शासनाकडे अपील किंवा पुनरीक्षण अर्ज दाखल करता येऊ

तथापि, जर विशेष निबंधकाकडून एखादा आदेश देण्यात आला असेल तर त्याबाबतीत उक्त कलम १५२ च्या पोट-कलम (१) च्या खंड (अ) मध्ये, आणि उक्त कलम १५४ च्या पोट-कलम (२) मध्ये, राज्य शासनाकडे अपील किंवा पुनरीक्षण अर्ज करण्याची कोणतीही तरतूद नाही, आणि, म्हणूनं, उक्त अधिनियमाच्या कलम १५२ च्या पोट-कलम (१) च्या खंड (अ) मध्ये, आणि कलम १५४ च्या पोट-कलम (२) मध्ये सुधारणा करणे इष्ट वाटते.

४. राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नाही आणि उपरोक्त प्रयोजनांसाठी, महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० (१९६१ चा महा. २४) यामध्ये आणखी सुधारणा करण्यासाठी महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी तात्काळ कार्यवाही करणे जीमुळे आवश्यक व्हावे अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्याबद्दल त्यांची खात्री पटली आहे, म्हणून, हा अध्यादेश प्रख्यापित करण्यात येत आहे.

मुंबई. दिनांक ९ मार्च २०१९.

चे. विद्यासागर राव, महाराष्ट्राचे राज्यपाल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

दिनेश कुमार जैन,

शासनाचे मुख्य सचिव